

ingediend op **2043** (2023-2024) – Nr. 3
5 april 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Maaïke De Rudder

over het ontwerp van decreet

tot oprichting van Rode Kruis-Vlaanderen

Documenten in het dossier:

- 2043** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaïke De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;
Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gweny De Vroe, Emmily Talpe;
Johan Danen, Celia Groothedde;
Emine Gül İsci.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	4
1.1. Inhoud.....	4
1.2. Doel van het ontwerp van decreet.....	4
1.3. Oprichting Rode Kruis-Vlaanderen	5
1.4. Missie, taken en bevoegdheden.....	5
1.5. Bestuur en werking	5
1.6. Embleem	6
2. Algemene bespreking	6
3. Artikelsgewijze bespreking	6
4. Eindstemming	7
Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	
Tekst aangenomen door de commissie.....	8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet tot oprichting van Rode Kruis-Vlaanderen tijdens haar vergadering van 26 maart 2024.

Op dit ontwerp van decreet werd een amendement ingediend. Het werd verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2043/2.

De presentatie van minister Hilde Crevits is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1.1. Inhoud

Minister *Hilde Crevits* zegt dat dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen op vraag van en in samenwerking met Rode Kruis-Vlaanderen. Rode Kruis-Vlaanderen heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid, waardoor het zijn rol niet ten volle kan opnemen. Het ontwerp van decreet regelt niet alleen de toekenning van rechtspersoonlijkheid, maar ook de missie, taken en bevoegdheden. Het ontwerp van decreet bepaalt voorts het bestuur en de werking van deze rechtspersoon, alsook het embleem.

1.2. Doel van het ontwerp van decreet

Waarom is het belangrijk dat Rode Kruis-Vlaanderen eigen rechtspersoonlijkheid krijgt? Het Belgische Rode Kruis werd opgericht in 1891 en is sindsdien sterk geëvolueerd. Het Belgische Rode Kruis is ondertussen per taalgemeenschap georganiseerd, met eigen bestuursorganen maar zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Dat leidt tot een discrepantie tussen wie optreedt, wie beslist en wie verantwoordelijk is.

Het ontwerp van decreet richt een rechtspersoon op onder de naam Rode Kruis-Vlaanderen. Die rechtspersoon zal verschillende opdrachten uitvoeren en optreden als helper van de overheid. Het maakt het bovendien mogelijk om samenwerkingen tussen en met organisaties die in de schoot van Rode Kruis-Vlaanderen opgericht zijn of nog opgericht zullen worden, een duidelijker kader te bieden.

Het Belgische Rode Kruis werd in 1891 opgericht bij wet, maar de Raad van State heeft in 1984 al geoordeeld dat de maatschappelijke doeleinden ervan voornamelijk persoonsgebonden aangelegenheden onder de bevoegdheden van de gemeenschappen zijn. Daardoor is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd om rechtspersoonlijkheid te geven aan de Vlaamse afdeling.

Door de rechtspersoonlijkheid van Rode Kruis-Vlaanderen bij decreet toe te kennen en Rode Kruis-Vlaanderen te benoemen als helper van de overheid in de zin van de Verdragen van Genève en de bijbehorende conventies, wordt de unieke verhouding tussen Rode Kruis-Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap benadrukt. Dat wordt verduidelijkt in de memorie van toelichting. Helper van de overheid duidt op een uniek partnerschap met de overheid, waarbij Rode Kruis-Vlaanderen geen onderdeel is van de overheid, onafhankelijk blijft en ook altijd in staat moet zijn om de humanitaire taken uit te voeren en daarbij de Fundamentele Beginselen van de Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging na te leven. Tegelijk werkt het sterk samen met de overheid door de overheid te ondersteunen bij het bieden van humanitaire hulp aan de zwakkeren op het grondgebied en het is zelfs zijn plicht om binnen de grenzen van de Fundamentele Beginselen of de statuten van de Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging grondig te overwegen om in te gaan op vragen van de overheid om humanitaire activiteiten op te nemen.

Het ontwerp van decreet schept ook een duidelijker kader voor de samenwerking met andere rechtspersonen, bijvoorbeeld met het Belgische Rode Kruis in het kader van de internationale vertegenwoordiging.

1.3. Oprichting Rode Kruis-Vlaanderen

In artikel 2 wordt Rode Kruis-Vlaanderen opgericht als rechtspersoon sui generis, waardoor het niet volledig kan worden ingedeeld in de klassieke typologie van rechtspersonen. Zo wordt het unieke karakter als helper van de overheid onderstreept. Toch zal altijd de vzw-regeling van toepassing zijn, tenzij uitdrukkelijk in een afwijking is voorzien.

De missie is gebaseerd op de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en de aanvullende Protocolen bij die verdragen waardoor België is toegetreden. De missie is ook gebaseerd op de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging: menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit.

De missie wordt verduidelijkt in artikel 3 en is zeer open geformuleerd omdat ze moet worden bekeken en geïnterpreteerd binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Rode Kruis-Vlaanderen zal kunnen samenwerken met andere rechtspersonen met een vergelijkbare missie en dat zal in een aantal gevallen noodzakelijk zijn.

1.4. Missie, taken en bevoegdheden

Artikel 4 bepaalt welke taken Rode Kruis-Vlaanderen binnen die missie opneemt. Ook hier geldt dat ze moeten worden geïnterpreteerd binnen de Vlaamse bevoegdheden en dat samenwerking met andere rechtspersonen mogelijk is.

Bij besluit van de Vlaamse Regering en in de statuten van Rode Kruis-Vlaanderen kunnen bijkomende taken worden bepaald. Rode Kruis-Vlaanderen kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen aan de missie en opdrachten.

Rode Kruis-Vlaanderen kan ook roerende en onroerende goederen aankopen en verkopen en bezwaren met zakelijke en contractuele rechten, en schenkingen en legaten aanvaarden. Er is geen voorafgaande toestemming van de minister vereist.

De expliciete decretale verankering van die mogelijkheden moet vermijden dat er verwarring kan ontstaan over de toepassing op Rode Kruis-Vlaanderen van het regime dat voor het Belgische Rode Kruis geldt. Rode Kruis-Vlaanderen is een aparte rechtspersoon, onderworpen aan de eigen decretale regelgeving. In artikel 6 zijn een aantal samenwerkingen opgesomd, maar er zijn nog andere mogelijk.

1.5. Bestuur en werking

Artikel 7 regelt het bestuur, de werking en het toezicht. De organen zijn de algemene vergadering, het bestuursorgaan en de gedelegeerd bestuurder. De vzw-regelgeving is aanvullend van toepassing. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen.

Omdat de gedelegeerd bestuurder een orgaan is dat niet wordt geregeld in de vzw-regelgeving, bevat artikel 7 een meer uitgewerkte regeling voor de aanstelling en de bevoegdheden en opdrachten van dat orgaan.

Ook het toezicht wordt geregeld in artikel 7. De Vlaamse Regering kan een afgevaardigde aanduiden die de algemene vergadering met raadgevende stem bijwoont. Zo kan Vlaanderen toezicht houden op de naleving van het decreet en de uitvoeringsbesluiten en kan het informatie en documenten inkijken. Tegelijk moet deze vorm van toezicht de onafhankelijkheid van Rode Kruis-Vlaanderen ten aanzien van de overheid garanderen, essentieel als helper van de overheid.

1.6. Embleem

Volgens artikel 8 is het embleem van Rode Kruis-Vlaanderen het heraldieke teken van het Rode Kruis op een witte achtergrond met vermelding van de naam van de vereniging. Die bepaling is noodzakelijk omdat dat embleem zowel internationaal als nationaal beschermd is en is voorbehouden voor Rode Kruisverenigingen die het symbool, conform de bepalingen van het nationale recht, gebruiken. Ander gebruik van het symbool is strafbaar. De minister benadrukt afrondend dat de wijziging een expliciete vraag is van Rode Kruis-Vlaanderen.

2. Algemene bespreking

Jeremie Vaneeckhout zegt dat het geen technisch maar een inhoudelijk ontwerp van decreet is, dat Groen ten volle kan steunen. Het Rode Kruis is een organisatie met een belangrijke functie.

Ook de N-VA steunt dit ontwerp van decreet, stelt *Elke Sleurs*. Het ontwerp van decreet past zich aan de realiteit aan en onderstreept het belang van het Rode Kruis-Vlaanderen.

Organisaties als het Rode Kruis hebben een belangrijke functie, volgens *Katrien Schryvers*. Met dit ontwerp van decreet krijgt het Rode Kruis de expliciete erkenning die het verdient.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 6

Artikel 1 tot en met 6 worden eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 7

Amendement nr. 1 van Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeys, Elke Sleurs, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet strekt ertoe om in paragraaf 2 het derde lid te schrappen.

Katrien Schryvers verduidelijkt dat dit amendement wordt ingediend op vraag van Rode Kruis-Vlaanderen. Na goedkeuring van dit ontwerp van decreet zal Rode Kruis-Vlaanderen rechtspersoonlijkheid hebben en moeten er statuten worden opgemaakt. Door de schrapping van dit lid krijgt Rode Kruis-Vlaanderen de vrijheid en meer mogelijkheden om de relatie tussen de algemene vergadering en de gedelegeerd bestuurder vast te leggen.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het geamendeerde artikel 7 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 8

Artikel 8 wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 13 stemmen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Maike DE RUDDER,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Oprichting

Art. 2. Er wordt een rechtspersoon sui generis opgericht, hierna Rode Kruis-Vlaanderen te noemen.

De missie van Rode Kruis-Vlaanderen is gebaseerd op:

- 1° de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, en de aanvullende Protocolen bij die verdragen waartoe België is toegetreden;
- 2° de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging van menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit.

De rechtspersoonlijkheid, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend vanaf de datum van de bekendmaking van de statuten van Rode Kruis-Vlaanderen in het Belgisch Staatsblad.

De statuten van Rode Kruis-Vlaanderen, en elke wijziging van die statuten, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Voor al wat niet uitdrukkelijk anders is geregeld bij dit decreet of in een besluit van de Vlaamse Regering krachtens dit decreet, is Rode Kruis-Vlaanderen onderworpen aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen die van toepassing zijn op de verenigingen zonder winstoogmerk.

Als om erkenningen of subsidies te verkrijgen als voorwaarde wordt gesteld dat de aanvragende entiteit een vereniging zonder winstoogmerk moet zijn, wordt Rode Kruis-Vlaanderen geacht aan die voorwaarde te voldoen.

Hoofdstuk 3. Missie, taken en bevoegdheden

Art. 3. Rode Kruis-Vlaanderen heeft als missie, in overeenstemming met de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging, vermeld in artikel 2, tweede lid, 2°, en binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap:

- 1° hulp verlenen in oorlogstijd aan gewonde of zieke soldaten;
- 2° internationale samenwerking in het kader van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging;
- 3° menselijk lijden voorkomen en verzachten in volledige onpartijdigheid, zonder discriminatie op het vlak van nationaliteit, ras, geslacht, geloof, klasse of politieke overtuiging;
- 4° het leven en de gezondheid beschermen en eerbied voor de mens verzekeren.

Art. 4. Om de missie, vermeld in artikel 3, uit te voeren, vervult Rode Kruis-Vlaanderen, als helper van de overheid in de zin van de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en de aanvullende Protocolen bij die verdragen, de volgende opdrachten:

- 1° bij een gewapend conflict optreden op elk gebied, vermeld in de Verdragen van Genève en de aanvullende Protocolen bij die verdragen, in het belang van alle oorlogsslachtoffers, zowel burgers als militairen, voor zover dit optreden kadert in de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap;

- 2° in vredestijd het optreden, vermeld in punt 1°, voorbereiden door te zorgen voor de nodige middelen en maatregelen te treffen om in geval van gewapend conflict te kunnen beschikken over het nodige materiaal, voor zover deze opdracht kadert in de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap;
- 3° bijdragen tot de verbetering van de gezondheid, het voorkomen van ziekten en het verzachten van het lijden via vormings-, ontwikkelings- en hulpprogramma's, ten dienste van de bevolking, en aangepast aan de internationale, nationale, communautaire en plaatselijke behoeften en omstandigheden;
- 4° zorgen voor de kwetsbare mensen in de samenleving via sociale programma's in de brede zin van het woord;
- 5° verschillende hulp- en vervoersdiensten verlenen, voor zover deze diensten kaderen in de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap;
- 6° evenementen die worden georganiseerd door derden, medisch en paramedisch omkaderen;
- 7° alle activiteiten van Rode Kruis-Vlaanderen en van de samenwerkende organisaties, vermeld in artikel 6, eerste lid, ondersteunen via onderzoek;
- 8° meewerken aan de organisatie van de dringende hulpverlening voor slachtoffers van rampen van gelijk welke aard of van crisissen van gelijk welke aard waarbij de gezondheid, veiligheid of het welzijn van mensen in gevaar is, zowel op internationaal, op nationaal als op Vlaams en lokaal vlak, voor zover deze hulpverlening kadert in de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap;
- 9° het nodige personeel aanwerven, opleiden en ter beschikking stellen om de toevertrouwde taken te vervullen, en ook vrijwilligers werven en opleiden;
- 10° opleidingen en vormingen organiseren ten voordele van de leden van Rode Kruis-Vlaanderen maar ook van het brede publiek, met het oog op een harmonieuze en veilige samenleving;
- 11° deelneming stimuleren van iedereen, en in het bijzonder van de jeugd, aan de activiteiten van Rode Kruis-Vlaanderen en daarvoor een jeugdwerking opzetten;
- 12° de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging en het Internationaal Humanitair Recht, vermeld in artikel 2, tweede lid, 2°, verspreiden om zo bij de bevolking de ideeën van vrede, respect en wederzijds begrip tussen alle mensen en alle volkeren te ontwikkelen;
- 13° de openbare bibliotheekactiviteiten verzekeren en bevorderen in ziekenhuizen, andere verzorgingsinstellingen en opvangcentra, of bij de mensen thuis voor personen die zich niet zelfstandig naar de openbare bibliotheek kunnen begeven.

De Vlaamse Regering kan naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid, bijkomende opdrachten toewijzen aan Rode Kruis-Vlaanderen, als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de bijkomende opdrachten dragen bij aan de missie, vermeld in artikel 3;
- 2° de bijkomende opdrachten zijn in overeenstemming met de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging en het Internationaal Humanitair Recht, vermeld in artikel 2, tweede lid, 2°.

Rode Kruis-Vlaanderen kan in zijn statuten bijkomende opdrachten opnemen als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de bijkomende opdrachten dragen bij aan de missie, vermeld in artikel 3;
- 2° de bijkomende opdrachten zijn in overeenstemming met de Fundamentele Beginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging en het Internationaal Humanitair Recht, vermeld in artikel 2, tweede lid, 2°.

Art. 5. Om de missie, vermeld in artikel 3, en de opdrachten, vermeld in artikel 4, uit te voeren, is Rode Kruis-Vlaanderen gerechtigd alle activiteiten te verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de voormelde missie en de voormelde opdrachten.

Rode Kruis-Vlaanderen kan hiervoor samenwerkingsverbanden aangaan met andere rechtspersonen.

Rode Kruis-Vlaanderen kan vrij roerende en onroerende goederen aankopen en verkopen en bezwaren met zakelijke en contractuele rechten.

Rode Kruis-Vlaanderen kan vrij schenkingen en legaten aanvaarden.

Art. 6. Rode Kruis-Vlaanderen kan organisaties oprichten die mee de opdrachten, vermeld in artikel 4, uitvoeren of kan voor de uitvoering van de voormelde opdrachten samenwerken met de volgende organisaties:

- 1° vzw Zorgbib Rode Kruis-Vlaanderen;
- 2° vzw Rode Kruis-Vlaanderen Internationaal;
- 3° vzw Rode Kruishotel;
- 4° vzw Rodekruisvakanties;
- 5° vzw Jeugd Rode Kruis;
- 6° vzw Vormingsinstituut Rode Kruis-Vlaanderen;
- 7° private stichting Onderzoeks- en Ontwikkelingsfonds Rode Kruis-Vlaanderen.

Bij een samenwerking als vermeld in het eerste lid coördineert Rode Kruis-Vlaanderen de activiteiten van de organisaties.

Rode Kruis-Vlaanderen kan met de organisaties, vermeld in het eerste lid, overeenkomsten sluiten die strekken tot de inbreng van de voormelde organisaties in Rode Kruis-Vlaanderen. De erkenningen en subsidies van de voormelde organisaties blijven in dat geval onverlet.

Hoofdstuk 4. Bestuur en werking

Art. 7. §1. Rode Kruis-Vlaanderen heeft de volgende organen:

- 1° een algemene vergadering;
- 2° een bestuursorgaan;
- 3° een gedelegeerd bestuurder.

§2. De benoeming van de gedelegeerd bestuurder, vermeld in paragraaf 1, 3°, wordt geregeld in de statuten van Rode Kruis-Vlaanderen.

De gedelegeerd bestuurder is belast met de volgende taken:

- 1° het dagelijks bestuur;
- 2° het uitvoeren van de beslissingen van het bestuursorgaan;
- 3° het waarnemen van het secretariaat van de algemene vergadering en het bestuursorgaan;
- 4° de vertegenwoordiging van Rode Kruis-Vlaanderen.

De gedelegeerd bestuurder kan, binnen de grenzen van de bevoegdheden die hem door of krachtens dit decreet zijn toegekend, bijzondere en beperkte bevoegdheden delegeren aan andere personen.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van de organen, vermeld in paragraaf 1.

§4. De Vlaamse Regering duidt een afgevaardigde aan, die de vergaderingen van de algemene vergadering, vermeld in paragraaf 1, 1°, mag bijwonen.

De afgevaardigde, vermeld in het eerste lid, kan zich laten vertegenwoordigen door een plaatsvervanger.

De afgevaardigde, vermeld in het eerste lid, woont de algemene vergadering bij met raadgevende stem.

Hoofdstuk 5. Embleem

Art. 8. Rode Kruis-Vlaanderen kan het heraldieke teken gebruiken dat bestaat uit het rode kruis op een witte achtergrond. Rode Kruis-Vlaanderen vermeldt daarbij duidelijk de naam van de vereniging.